

FG 1 har som franchisegivare avseende ett system för aktiv viktminskning ingivit en anmälan för oetisk franchising mot FG 2A och FG 2B. FG2A äger 67% av FG2B och även den hemsida på vilken bolagen marknadsför sitt franchisesystem.

FG 1 har i anmälan påstått att det inte klart framgår av hemsidan vem som egentligen bedriver franchising, FG 2A eller FG 2B, att hemsidans innehåll i väsentliga delar utgör en direkt kopia av den text som FG 1 själv använt en längre tid (brott mot reglerna i lagen om upphovsrätt), att hemsidan innehåller vilseledande uppgifter om franchisesystemets omfattning och utveckling, om kapitalbehovet för en ny franchisetagare samt om att systemet skulle vara "ett av Nordens snabbast växande franchisesystem" (brott mot Marknadsföringslagen, lagen om franchisegivares upplysningsplikt samt Aktiebolagslagen).

FG 2A och FG 2B har bestritt att de (eller någon av dem) skulle ha betett sig oetiskt. Beträffande avsändare är invändningen att detta endast kan prövas av allmän domstol och att det klart framgår av hemsidan hur förhållandena är. Beträffande kopiering av FG 1:s hemsida har det bl.a. hävdats att detta inte kan prövas av Etiska Nämnden utan endast av allmän domstol samt att det inträffade endast berott på "en olycklig utformning" av hemsidan. Mot påståendet om vilseledande uppgifter har man anfört att man driver franchising genom totalt 130 enheter, varav endast tre enheter är av annat slag än så kallade shop-in-shops. Vidare har anförts att FG 2A omsättning under perioden 2003-2005 ökat från drygt 4 mkr till knappt 11 mkr och att antalet anställda fördubblats under 2004-2005 (från 3 till 5) samt att detta gett tillräcklig erfarenhet för att underbygga både uppgifterna om kapitalbehov och om utvecklingen i Norden.

FG 1 har hävdats att shop-in-shop-verksamheten inte utgör verklig franchising och att omsättningsökning inte berättigar omdömet "Ett av Nordens snabbast växande".

Beträffande FG 2B har också invänts att FG 2B inte är medlem eller har ansökt om medlemskap i Svenska Franchiseföreningen och att därför nämnden inte bör pröva anmälan mot FG 2B.

Nämndens bedömning:

Nämnden kan inledningsvis konstatera att FG 2A och FG 2B båda lämnar information på hemsidan. Eventuella anmärkningar mot FG 2A, såsom sökande av medlemskap i Svenska Franchiseföreningen, har därför naturligtvis betydelse även för dotterbolaget FG 2B. Nämnden delar dock FG 2B:s uppfattning att nämnden inte i föreliggande fall skall pröva anmälan mot FG 2B eftersom bolaget inte är medlem eller ansökt om medlemskap.

Nämnden konstaterar vidare att oetiskt förfarande kan förekomma inte bara i förhållandet mellan franchisegivare och franchisetagare utan även mellan givare och/eller tagare inbördes, t.ex. mellan konkurrenter. Nämnden konstaterar vidare att det förhållandet att ett visst förfarande är förbjudet eller rentav straffbart inte hindrar att det också kan anses oetiskt ur franchisesynpunkt. I många fall är tvärtom förhållandena de motsatta, nämligen att lagbrott, åtminstone beträffande sådant som är till för att skydda t.ex. avtalsmotparter eller konkurrenter, också skall betraktas som brott mot de etiska reglerna.

I själva saken anser nämnden först, beträffande den påstådda bristen på avsändarangivelse, att en intresserad aspirant kan erhålla tillräckliga upplysningar med utgångspunkt från hemsidan. Nämnden erinrar samtidigt om att det ställs krav även på den som avser att ingå ett så viktigt avtal som ett franchisekontrakt, bl.a. beträffande undersökning av tilltänkt motpart. Anmälan föranleder därför i den delen ingen erinran.

Beträffande hemsidans utformning konstaterar nämnden att FG 2A i denna del dels i underrätt ålagts interimistiskt förbud att använda hemsidans innehåll i de delar FG 1 yrkat, dels – därefter – medgivit FG 1 talan i samma mål. Nämnden finner att invändningarna inte förtjänar avseende och att FG 2A således förfarit oetiskt gentemot konkurrenten FG 1 genom agerandet.

Vad gäller uppgifterna om franchisesystemets omfattning och utveckling sammanhänger bedömningen främst med uppgifterna om de knappt 130 verksamheter som FG 2A kallar ”shop-in-shop”. Nämnden finner emellertid att den utredning parterna lämnat nämnden i denna del inte tillåter någon tillräckligt säker bedömning av om de rättigheter som upplåts i dessa fall utgör franchising i den mening detta begrepp har. Utgör upplåtelseerna franchising är hänvisningen till dessa ”shops-in-shop” en relevant invändning mot påståendet om vilseledande avseende systemets omfattning. I motsatt fall är invändningen irrelevant och informationen om systemets omfattning vilseledande på ett sätt som utgör oetisk franchising. Eftersom utredningen i ärendet således inte tillåter någon säker slutsats härom finner nämnden sig inte kunna uttala något klander på denna punkt.

Beträffande uppgifterna om kapitalbehov kan FG 1 inte anses ha gjort sannolikt att det påstådda kapitalbehovet är otillräckligt, i varje fall inte om kapitalet används på ett företagsmässigt riktigt sätt. FG 1 har därför inte visat fog för anmärkningen.

När det slutligen gäller uttalandet på hemsidan om ”ett av Nordens snabbast växande” företag i branschen finner nämnden att det underlag som redovisats inte ger fog för en sådan långtgående uppgift. Det finns en betydande risk att uttalandet kan skapa ett intryck av verksamheten som inte motsvarar de verkliga förhållandena. Uttalandet är därför vilseledande och därmed stridande mot de etiska reglerna.

Med dessa uttalanden är ärendet avslutat.

I beslutet har deltagit, förutom ordföranden, ledamöterna Mats Blomstrand, Fia Sandberg, Hans Uhrus och Lars Wigforss. Enhälligt.